

Obsah

Předmluva	11
Slovo úvodem	12
Abstrakt.....	16
Abstract	17
Abstrakt.....	18
Аннотация	19
Akronymy a zkratky	20
Slovník vybraných politologických pojmů.....	22
1. Politická socializace a společenské vztahy	38
1.1 Politická socializace	38
1.2 Prostředky socializace	38
1.3 Vztah k autoritě, vzdálenost moci a společenské vztahy.....	43
1.4 Vznik a stručná geneze politických teorií	45
2. Politika, politici, politologie a politologové	48
2.1 Politika a společnost, pronikání politiky do společnosti	48
2.2 Strukturní prvky politiky	50
2.3 Politika a zájem. Konflikt zájmu v politice	51
2.4 Trojdimenzionální angloamerické členění politiky	53
2.5 Prastaré téma: politika a morálka	53
2.6 Politologie, základní politologické školy	55
2.7 Základní politologické obory	56
2.8 Kdo je to vlastně politolog?	57
3. Společnost a úrovně politického pole společnosti	61
4. Moc jako centrální kategorie vědy o politice.....	64
4.1 Moc – základní charakteristika	64
4.2 Dvě stránky moci.....	66
4.2.1 Zdroje moci	66
4.3 Politická moc	66
4.4 Jak rozumět pojmu moci v politice.....	67
4.5 Formy politické moci.....	67
4.6 Totální moc	67
4.7 Moc a politikové	67
4.8 Moc a morálka	71
5. Samospráva	75
5.1 Samospráva	75
5.2 Vztah státu a samosprávy	75
5.3 Územní samospráva	76
5.4 Teorie samosprávy.....	76

6. Stát a společnost, funkce a úkoly státu, územní organizace moderního státu, státní orgány	79
6.1 Co je stát?	79
6.2 Stát a společnost.....	82
6.3 Klasické typologie státu	82
6.4 Suverenita státu a státní moc.....	83
6.5 Úkoly a funkce státu.....	84
6.6 Státní mechanismus	85
6.7 Státní aparát	85
6.8 Centralismus, centralizace a decentralizace	85
6.9 Systém a funkce veřejné správy.....	86
6.10 Centralizovaná státní správa.....	86
6.11 Decentralizovaná státní správa	87
7. Evropská unie: blízký i vzdálený stát	90
7.1 Evropské společenství.....	90
7.2 Čtyři svobody.....	91
7.3 Evropská společenství	92
7.4 Kodaňská kritéria a rozšiřování ES	92
7.5 Evropská unie: blízký i vzdálený stát	95
7.6 Jak vlastně Evropská unie funguje?	97
7.7 Schengenský prostor	101
7.8 Eurozóna	103
8. Politické systémy.....	112
8.1 Systémy a režimy	112
8.2 Politické systémy	113
8.3 Eastonův model politického systému	113
8.4 Příklady přetížení politického systému požadavky	119
8.5 Demokratický a pluralistický politický systém	121
8.6 Nedemokratické politické systémy	121
8.7 Komunistický politický systém.....	121
8.8 Fašistický politický systém.....	122
8.9 Kategorizace politických systémů.....	125
9. Demokracie	128
9.1 Co je demokracie	128
9.2 Dvě základní charakteristiky demokracie	130
9.2.1 Vztah demokracie a pluralismu.....	130
9.3 Britská a holandská demokracie – modelový příklad vztahu demokracie a pluralismu	130
9.4 Formy a podoby demokratického rozhodování	132
9.5 Test demokracie	134
9.6 Totalita – protiklad demokracie	135

10. Počínají si média jako strážci demokracie?.....	138
10.1 Svobodný tisk – jedním z hlavních rysů správy věcí veřejných	138
10.2 Masová média, politika a informační společnost	138
10.3 Vztah médií k demokracii a správě věcí veřejných	139
10.4 Zkorumpovaná politická elita – a bezúhonní novináři	140
10.5 Začarovaný kruh a možné zdroje manipulace strážců demokracie	141
10.6 Globalizace médií, „třetí revoluce“ v komunikaci.....	143
10.7 Řízení zpráv, politický marketing a spin	143
11. Volby, hlasování a nehlasování, nevolič.....	146
11.1 Teorie racionální a společenské volby	146
11.2 Jak dospějeme k volebnímu rozhodnutí.....	148
11.3 Přehled některých technik volební reprezentace (typy volební formule)....	150
11.4 Druhy voleb	150
11.5 Volby v České republice	151
11.6 Jak lze rozdělit voliče	151
11.7 Otázka zní: proč se z lidí stávají nevoliči a proč nehlasují?	152
11.8 Sociodemografické důvody	152
11.9 Psychologické důvody.....	153
11.10 V čem spočívá nebezpečí být nevoličem.....	154
11.11 Politická stratifikace a nevoliči	155
12. Titání české politiky. Co ukázaly výsledky voleb v roce 2013, 2014 a 2021	158
12.1 Titání české politiky.....	158
12.1.1 Profesor Václav Klaus	159
12.1.2 Ing. Miloš Zeman	167
12.2 Co ukázaly výsledky voleb v roce 2013 a 2014	183
12.3 Jak se projevil swing voličů při prezidentských volbách v roce 2013?.....	184
12.4 Jak se projevil swing voličů při mimořádných parlamentních volbách v České republice v roce 2013	186
12.5 Jak se projevil swing voličů při volbách do evropského parlamentu 2014	192
12.6 Jsou na místě obavy o férový průběh podzimních voleb do Sněmovny v České republice?	194
12.7 Výsledky voleb v roce 2021, podvod na voličích?	195
13. Politické strany. Pozice opozice.	200
13.1 Politická strana	200
13.2 Typy politických stran.....	201
13.3 Funkce politických stran	201
13.4 Rozpory a konsensus ve straně	203
13.5 Systémy politických stran.....	203
13.6 Charakteristiky a kategorizace politických stran	205
13.7 Základní typy stranických jednotek	206

13.8	Rozdíl mezi vládní a opoziční činností politických stran	208
13.9	Pozice opozice	209
13.10	Opozice s několika politickými stranami	209
13.11	Proč někteří lidé nechťejí být členy politické strany	211
13.12	Jak je to s byrokratickým aparátem politické strany	211
13.13	Strany ve vládě a v opozici	211
14.	Političtí aktéři: aktivní občan, agregativní politické strany a nátlakové skupiny	214
14.1	Aktivita a aktivní občan	214
14.2	Jak a proč lidé pracují v politických stranách	214
14.3	Politické strany	216
14.4	Nátlakové skupiny	216
14.5	Typy nátlakových skupin v 21. století	217
15.	Politický vůdce. Titáni a trpaslíci (české) politiky.	220
15.1	Jak se stát politickým vůdcem?	220
15.2	Jakým způsobem se provádí výběr politických vůdců?	222
15.3	Profesionální politik a sociální vůdce	223
15.4	V čem spočívá abnormálnost politické aktivity	224
15.5	Schéma vztahů dokumentující abnormálnost politických aktivit	225
16.	Byrokracie. Vztah byrokracie k tvorbě politiky.	228
16.1	Byrokracie a její úloha	228
16.2	Rysy byrokracie podle M. Webera	229
16.3	Úloha byrokracie	231
16.4	Udržování politické stability	233
16.5	Modely byrokracie	233
16.6	Model racionální správy	234
16.7	Model mocenského bloku	235
16.8	Model nadměrné nabídky byrokracie	235
16.9	Důsledky byrokratizace správních činností v moderní společnosti	236
16.10	Negativní důsledky byrokracie	237
16.11	Dopady byrokracie na byrokrata	239
16.12	Demokratická kritika byrokracie	241
16.13	Byrokracie, technokracie a tvorba politiky	242
16.14	Do jaké míry ovlivňují byrokraté výběr politiků	246
17.	Veřejná správa	248
17.1	Způsoby výkonu veřejné správy	248
17.2	Centralizace	249
17.3	Decentralizace	249
17.4	Systém veřejné správy	249
17.5	Funkce veřejné správy	250
17.6	Subsidiarita ve veřejné správě	250
17.6.1	Slabina při uplatňování subsidiarity v praxi	251

17.7	Centralizovaná státní správa.....	252
17.8	Decentralizovaná státní správa.....	252
17.9	Územní samospráva.....	253
17.10	Federace.....	253
17.11	Unitární stát.....	254
18.	Politická kultura.....	256
18.1	Co je kultura v užším a širším smyslu?.....	256
18.2	Kultura v širším významu.....	257
18.3	Kultura a civilizace.....	258
18.4	Politická kultura a její aspekty.....	259
18.5	Společenské souvislosti politické kultury.....	263
18.6	Demografie společnosti.....	264
18.7	(Ne)vědění a (ne)vzdělanost a jejich vliv na kulturu společnosti.....	265
19.	Úloha armády a její vztah k politice.....	270
19.1	Armáda. Vojenská diktatura.....	270
19.2	Jakými režimy jsou vojenské diktatury.....	272
19.3	Jaké jsou rozdíly mezi demokracií a armádou?.....	273
19.4	Armáda je specifickou institucí určenou předšim k válčení.....	274
19.5	Armáda jako zájmová a profesionální skupina.....	276
19.6	Armáda jako alternativa civilní vlády.....	276
19.7	Za jakých okolností je armáda zárukou vnitřního pořádku?.....	277
19.8	Je kontrola nad armádou nutná?.....	277
19.9	Kdy se armáda ve společnosti chápe moci?.....	278
19.10	Možnosti k převzetí moci vojáky.....	279
20.	Policie a politika.....	282
20.1	Pořádek a řád.....	282
20.2	Policie.....	282
20.3	Policie a politika.....	283
20.4	Úkoly a role policie ve společnosti.....	283
20.5	Politická kontrola a odpovědnost policie.....	285
20.6	Policie České republiky (PČR).....	285
20.7	Trestný čin.....	288
21.	Terorismus, radikalismus a separatismus.....	292
21.1	Teror a jeho projevy.....	292
21.2	Terorismus a destrukce násilí.....	292
21.3	Teroristický útok.....	295
21.4	Státní terorismus.....	296
21.5	Terorismus na území České republiky.....	297
21.6	Sebevražední náboženští fanatici.....	298
21.7	Džihád.....	303
21.8	Co je islám?.....	305
21.9	Islám a politika.....	307

21.10 Co je Korán?	307
21.11 Turecká politika a islám	309
21.12 Historický radikalismus, separatismus a extremismus	310
22. Klíčoví aktéři rodícího se nového multipolárního řádu:	
Mezi mírotvorbou a mocenskou rivalitou	314
22.1 USA a situace na Ukrajině	314
22.2 Situace na Ukrajině pohledem Ruska	337
22.3 Severoatlantická aliance a její názor na Ukrajinu	350
22.4 Situace na Ukrajině pohledem Česka	353
23. Rodí se nový multipolární řád s širokým dopadem	335
23.1 Geopolitická rizika zdroj nestability	355
23.1.1 Svět čelí vážným latentním konfliktům	360
23.1.2 Aktuální bezpečnostní megatrendy	361
23.1.3 Nový světový řád je ze své podstaty multipolární a nestabilní	366
23.1.4 Nové globální bezpečnostní prostředí	368
23.1.5 Dva bloky a několik center	369
23.1.6 Přístup hlavních aktérů k bezpečnosti	370
23.2 Fragilitní (křehké) státy a nové mocenské uspořádání	382
23.3 Nové výzvy	384
23.3.1 Nové výzvy a Severoatlantická aliance	385
23.4 Geoeconomická fragmentace v plném proudu	388
23.5 Zelený úděl a jeho nevyhnutelný nezdár	388
23.6 De-globalizace a nové ekonomické bloky	390
23.6.1 Možné ekonomické bloky budoucnosti a jejich dopady na obchod a mezinárodní vztahy	390
23.7 Vliv digitálních technologií a umělé inteligence na změnu rizik	391
23.8 Kybernetická bezpečnost jako nová oblast národních i mezinárodních priorit	392
23.9 Novodobá železná opona	393
23.10 Kdo bude na tahu?	394
Závěr	399
Conclusion	400
Abschluss	401
Заключение	402
Seznam pramenů a odborné literatury	403
Rejstřík	415
Přílohy	421
Autor	432